

▼ ANNONSE

Portrettet:

- Skiltene med Fosen foto hang på veggen, selv om de ikke var noe mer. Det var en mulighet.

Mari Lauvheim pakket tingene sine i esker og flyttet dem over Trondheimsfjorden til Ørlandet. Først skulle hun til Dublin i et år for å avslutte studiene, mens samboeren begynte i jobb på Ørland flystasjon. Etterpå trodde Mari det kanskje ville bli jobbpendling over fjorden. I stedet har hun eget fotostudio i hovedgata i Brekstad sentrum.

PLUSS

PUBLISERT:

17 MAI 2018 22:00

SIST OPPDATERT:

17 MAI 2018 22:00

Jakob Ellingsen

90941033

jakob.ellingsen@fosna-folket.no

- Vi pakket alle tingene våre og flyttet fra Trondheim til Ørlandet. Samboeren min,

Thomas, skulle begynne på flystasjonen. Tingene mine pakket jeg i esker som ble flyttet til Garten. Jeg skulle gjøre ferdig bachelorgraden i fotografi, og skulle til Dublin i ett år. Når jeg var blitt med på å flytte ut hit, var året i Dublin ikke noe problem, sier Mari Lauvheim.

Hun sitter i studioet sitt i Yrjarsgate i Brekstad sentrum. Det var ikke gitt at hun også ville jobbe på denne siden av Trondheimsfjorden.

Nå sier Mari at noe av det vanskelige med en eventuell fremtidig flytting til et nytt tjenestested i Luftforsvaret for samboeren, vil være å legge ned studioet i Brekstad.

MARI LAUVHEIM[VIS FAKTA](#)

Til Stjørdal

Mari vet fra oppveksten hvordan det er å flytte etter jobb. Hun er datter av to geologer, og ble født på Rikshospitalet i Oslo mens foreldrene jobbet i Drøbak.

- Jeg fikk en bror da vi bodde i Drøbak. Vi flyttet til Vestlandet en kort periode, før vi flyttet videre til Follidal ved Dovre. Der fikk jeg en søster. Jeg husker at jeg ville at hun skulle hete Kari, ikke Lillian, som det ble. Om hun het Kari når jeg heter Mari, ville navnene våre rimt. Den gang syntes jeg det ville vært kjekt, sier Mari.

- Så flyttet vi videre til Skatval i Stjørdal kommune. Der var vi på plass før jeg begynte på skolen, og det ble en overgang for en jente med pannelugg og bolleklipp og et annet språk. Jeg sa jeg, meg, og deg, og møtte jevnaldrene som snakket trøndersk.

▼ ANNONSE

et snev av østlandsk.

- Det tror jeg var litt viktig. Så fikk jeg løpe rundt og leke i skog og mark sammen med søsknene mine, og min mor var alltid flink til å ta bilder. Hun lot meg utfolde meg kreativt med ubegrenset antall maleark og taperuller.

Mari cirka tre år. FOTO: PRIVAT

Første kamera

Mari hadde blitt godt kjent med besteforeldrene i Stjørdal. Mor hadde gått fra å være hjemme med de tre barna i tur og orden, før yrkeslivet førte til 14-dagers skift på Nordsjøen.

Fra barneskolen i Skatval, et stykke fra Stjørdal sentrum, gikk veien nettopp til sentrum for å gå på ungdomsskolen.

- Jeg husker at det var et spennende møte med jevnaldrene fra flere steder i kommunen i åttendeklasse. Det likte jeg også, sier Mari.

I konfirmasjonsgave fra en tante og en onkel fikk Mari sitt første kamera.

- Jeg brukte alle konfirmasjonspengene på et speilreflekskamera også. Der og da hadde jeg ikke tenkt at det gikk an å jobbe med foto. På videregående gikk jeg studiespesialiserende med engelsk, IT og mediafag. Medialinjen ville jeg ikke gå på fordi den lå litt isolert til i et eget bygg ved den videregående skolen i Stjørdal sentrum, sier hun.

Hun er glad for at det ble slik, fordi det gjorde at hun ble kjent med mange ulike mennesker som også gikk studiespesialisering.

tidlig.

SJU KJAPPE SPØRSMÅL

[VIS FAKTA](#)

Maris første skoledag på Skatval skole i Stjørdal kommune. FOTO: PRIVAT

Trondheim

Etter videregående flyttet Thomas og Mari til Trondheim. Han skulle begynne på Luftkrigsskolen. Hun skulle begynne å studere filmvitenskap på NTNU.

- Det første halvåret skjønte jeg at vi ikke skulle lage film selv. Det var jo spennende å lese om andres verk, men det kriblet litt etter å skape noe selv også. Jeg hoppet av og brukte et halvt år på å finne veien videre, sier Mari.

- Det ble Norsk kreative fagskole (NKF) og fotostudier. Jeg synes det var litt kjipt å slutte på filmvitenskapsstudiet, men man har det ikke så utrolig travelt med å finne veien sin som man kanskje tror. Jeg håper og tror ungdom i dag skjønner at det er greit at det tar litt tid, sier Mari.

- NKF var kjempegøy. Vi jobbet oss gjennom mange ulike sjangre og jeg følte at jeg skjønte greia. Jeg kunne enten gå to år og bli lærling, eller så reise til utlandet for å gå ett år ekstra og ende opp med en bachelorgrad, sier hun.

Ferdig som student i Dublin. FOTO: PRIVAT

Norsk i Irland

Studieåret i utlandet ga mange inntrykk.

- Irland er ikke så langt unna, men det er litt eksotisk for det. Man lærer veldig mye av å bo i en annen kultur så lenge som ett år. Man lærer også mye om sin egen kultur. I Norge er vi opptatt av å ha det fint hjemme fordi det er der man treffes, hjemme hos hverandre. I Irland møtes man på en restaurant eller pub. Det gjør at man har et annet fokus, selv om det selvfølgelig skal være trivelig hjemme også, sier Mari.

- Man møter mye folk på et studium. Alle spør hvor man er fra og kommer med forestillingene om det som er typisk norsk. Det var artig og veldig lærerikt. Her hjemme kommer vi ofte et par minutter tidligere for å være presise. Den kulturen er annerledes i Irland.

- Når vi flyttet til Ørlandet var Thomas der og jeg i Dublin det første året. Det var fabelaktig for meg, men det tok kanskje litt lenger tid for ham å finne den rytmen, men det funkete bra etter hvert.

Oppgave

En viktig del av fotostudiene i Dublin var rettet mot kundene.

- Da var fokus rettet mye mot det irske markedet, naturlig nok. Der måtte vi ta i bruk de samme virkemidlene og tankene og se dem i norsk sammenheng.

en plan, sier Mari.

- Jeg hadde tenkt at når jeg flyttet tilbake så ville jobben være i Trondheim, ikke på Fosen. Skiltene med Fosen foto hang på veggen, selv om de ikke var noe mer. Det var en mulighet. Jeg testet ut hvordan det var å være fotograf hjemmefra et års tid. Det gikk bra.

Mari og Mari

Dermed var neste steg veien mot et studio. Muligheten ga seg midt i handlegata i sentrum.

- Man blir mye mer synlig når man ligger sånn til at folk vet man finnes. Jeg hadde vært fotograf i området i et år og tatt konfirmasjonsbilder og vært i bryllup og den typen ting. En nabo i samme veien, Mari Elise Hallan og jeg fleipet om at vi kunne gjøre noe sammen.

- Hun er frisør og jeg er fotograf. Det måtte gå an å ha noe sammen. Det begynte som en artig idé, at vi kunne jobbe i lag, men så ble det til at vi snakket mer og mer om det når vi var sammen. Hun tenkte på å si opp jobben sin for å prøve, og det gjorde vi.

I august i år åpnet Mari og Mari dørene.

- Responsen var god. På åpningsdagen kom flere innom som sa at de var glade for at vi var her og ønsket oss lykke til. Det var gøy. Vi var spente på hvordan det skulle gå, og etter en stund løsnet det.

Mari Lauvheim og Mari Elise Hallan (t.v.) er duoen bak Mari - Klipp og knips. FOTO: PRIVAT

- Klipp eller knips?

- Vi satte oss ned begge to for å ha et skikkelig møte om et navn. Vi heter begge Mari og det tenkte vi var litt kult. Thomas gikk forbi og sa at vi burde kalle oss klipp og knips. Enkelt og greit. Så hadde vi to en stor diskusjon med masse frem og tilbake med navn og forkortelser, sier hun.

- Det ble Mari - klipp og knips, M2K. Vi syntes det var teit da Thomas foreslo det, men det er litt artig, og det virker det som andre synes også. Vi hadde ikke tenkt så mye på utfordringen når noen sier at de skal snakke med Mari. Da får jeg litt lyst til å spørre om det gjelder klipp eller knips, sier knipsen.

- Hvorfor frisør og fotograf sammen?

- Vi passer sammen, og vi har lokaler som passer. En mulig tanke, et mulig mål, er at noen kommer inn, får ordnet seg på håret i forkant av at man tar jobbsøkerbildet og har det lille ekstra, i forkant av konfirmantfoto eller gjør seg klar til bryllupet samme sted, sier Mari.

- Så kan det være mye jobb alene som fotograf, og det er hyggelig å ha noen i studio. Noen å prate med og spise lunsj med. På selve fotooppdragene liker jeg å være ute om det er mulig. Unntaket er nyfødtbilder, som ikke egner seg ute så ofte.

- Å være ute i lyset, kan gi et bilde mye. Det å finne riktig innramming for de menneskene jeg tar bilder av. Det blir mest portrettoppdrag på ulike vis. Vi har så mange flotte områder rundt oss, og de bør vi bruke, sier hun.

De fine sidene

Mari sier det er et privilegium å få være med på så mange viktige øyeblikk og overganger i folks liv.

- Det er få som får møte så mange blide foreldre og nyfødte små barn i en så hyggelig setting hvor man ikke må sjekke noe eller at det er noe galt. Jeg får delta i mange bryllup, blir kjent med masse konfirmanter. Det er nesten utelukkende positive anledninger og situasjoner jeg møter på jobb, sier hun.

- Om jeg fikk et oppdrag om å ta portretter av de fæle eller vanskelige sidene i noens liv, tror jeg det ville være litt utfordrende, men samtidig både inspirerende og givende. Jeg dokumenterer folk og ting som de er, men fra sine gode sider. Det er et kommersielt fotostudio, og man må ha kunder. Det er klart det går an å vise frem ting som er tøft på fine måter også, sier Mari.

Kamera i lommen

For noen generasjoner siden var det ofte bare hos fotograf, eller i sjeldne anledninger at man var fremme med fotoapparatene.

Nå går veldig mange med ikke ett, men to objektiv i lommen på smarttelefonen sin.

- Vi blir eksponert for veldig mange bilder og inntrykk. Når man ser gjennom flyten på sosiale medier, Instagram for eksempel, ser man ikke på livet til en person, men høydepunktene til mange. Man deler ikke bilder man er misfornøyd med, sier Mari.

- Det tror jeg folk vet. Når noen vil ha en fotograf så er ikke det for å knipse noe kjapt, men for å få kunnskapen bak så de vet de får et resultat man kan henge på veggen. For meg er det fortsatt sånn at et bilde ikke er ferdig før det er rammet inn.

Studioet i yrjarsgate. FOTO: MARI LAUVHEIM

Kroppspress

Med deling av stort og smått, og bildetakningsutstyr overalt hvor folk går, slår det ut begge veier for de som lever av å ta bilder.

- På den ene siden kan alle ta bilder. På den andre siden gjør det at folk skjønner at det kan være krevende å ta bilder, og at det ikke er kameraet som gjør jobben, sier Mari.

- Dagens konfirmanter er kanskje de mest komfortable med å stå foran kamera. De er vant til å bli tatt bilder av og slapper av. Kroppspress er viktig å tenke på. Som portrettfotograf, prøver jeg å vise hvem folk er. Det er iscenesatte bilder, men ekte mennesker.

- Det er viktig at bilder ikke etterbehandles så man endrer virkeligheten. Retusjering gjør at noen bilder rett og slett ikke viser noe som er oppnåelig. Jeg har en klar regel på at jeg ikke endrer noe som vil være der om fjorten dager. En kvise eller et skrubbsår blir noe annet, sier fotografen.

Lauvheim sier det blir mest oppdrag for å ta bilder av viktige øyeblikk i folks liv. Treårsdagen, søskenflokket sammen, familien, konfirmasjon og bryllup.

- Oppdragene blir på hele Fosen. Fra Bessaker i nord og rundt overalt. Det er spennende å se så mange steder. Jeg har også bedriftskunder på Fosen. Der har jeg tatt en del bilder for eiendomsmeglere som skal vise frem et prospekt, men jeg har også tatt bilder til andre typer bedrifter, sier Mari.

- Mange er bevisste på å bruke andre lokale bedrifter. Det er sånn vi får arbeidsplasser her. Det er ganske selvsagt at det henger sammen, men det er noe jeg har tenkt mye mer på den tiden jeg har bodd her på Ørlandet.

- Det skjer så mye på Fosen for tiden, ikke bare på Ørlandet. Mange av bedriftene skjønner at det er mye kunnskap å hente fra de som kommer flyttende inn utenfra. Hvilke kanaler brukte de for å finne Fosen? Hva var viktig for dem, sier Mari.

Kameraet er ofte med. Når man kjører rundt, dumper man over motiv og steder som kan passe godt å ta bilder på.

Flere fosninger er forevige her i studio. Mari har fotografert enda flere ute i naturen. FOTO: JAKOB ELLINGSEN

Avtalen

- Jeg måtte ha hjelp en gang da jeg stoppet ved et jorde for å ta bilde av trær. Bilen sklei av veiskulderen. Vi har en avtale jeg og samboeren. Jeg får ta bilder første dag vi er på ferie, men så blir kameraet liggende fra dag to og utover, sier Mari.

- Det er en god avtale. Det blir sånn at man må balansere hva man opplever i øyeblikket og hva man tar vare på for fremtiden. Søsteren min sier at man kan ta bilder og lagre dem i

- Så er det også et spørsmål hvem man deler øyeblikk med. Er det noe som er bare for de som fysisk er der, eller er dette noe jeg vil dele med andre? Det er viktig å ha et bevisst forhold til bilder og deling, det er kanskje det viktigste så jeg tar valg som passer meg, og du valg som passer deg, sier fotografen.

- Når jeg deler bilder av kunder, er jeg veldig nøye med å spørre om det er greit før jeg deler.

Thomas Lys og samboer Mari fra bryllupet til Maris bror i fjor sommer. FOTO: PRIVAT

Røtter

Med en samboer i Luftforsvaret med tilknytning til Ørland flystasjon i dag, kan det bli andre tjenestested i fremtiden.

- Vi trives utrolig godt på Garten. Røttene begynner å feste seg. Jeg har jo tenkt på hvordan det ville være å flytte til for eksempel Rygge eller USA. Og klart, det vanskeligste ville jo være å flytte langt unna familie og venner, men det hadde også vært veldig kjedelig å gi slipp på studioet og arbeidsplassen min, sier Mari.

Hun forteller at forsvarsfamilien er inkluderende og at man lett får innpass. Der kjenner de andre hvordan det er å flytte mye og komme til nye steder. Slik blir det ofte når man følger jobbens plassering.

- Man forstår hverandre og tar hånd om hverandre. Brekstad er vant med nye folk. Det er ikke sånn at folk sperrer øynene opp fordi det er noen nye på butikken. Det tøffeste med å flytte vekk tror jeg ville vært å legge ned studioet her med de kundene og kontaktene jeg har her, sier Mari.

- Vi trives utrolig godt her. Det er ikke noe alternativ for meg å gjøre noe annet enn fotografi, selv om det har blitt noen ekstrajobber i lavsesongen. Jeg synes tanken om en jobb hele livet

Fremtiden

Visuelle medier er i endring. Korte bevegelige filmsnutter på noen sekunder er et format som sees og deles av mange på internett.

- Fotografi er en bransje i endring. Kanskje tar bevegelige bilder over, litt som i Harry Potter det vi ser på om ti eller femten år? Det er viktig å prøve ulike format. Det er noe som heter cinemagraphs, som er en kombinasjon av et stillbilde og så en videosnutt satt sammen så deler av bildet rører på seg. Det kan være vannet som fosser, eller håret som beveger seg i vinden, sier Mari.

- Jeg har tatt noen doble eksponeringer, der man kombinerer formen fra ett bilde med motivet fra et annet. For eksempel et ansikt i formene av bladene fra et fotografi av et tre. Etter å ha vist frem et sånt motiv i studio er det mange som i alle fall har vurdert om det er noe sånt de har lyst på, sier fotografen.

- Man kan ikke spørre om noe man ikke vet finnes. Derfor synes jeg det er viktig å ha personlige prosjekter innimellom de kommersielle oppdragene. Det er viktig for å finne inspirasjon og for å holde lidenskapen for fotografi ved like.

- Inspirasjon går i perioder. Jeg kan bli inspirert av et møte med et spedbarn, et motiv i naturen eller en konfirmant. Så har man også perioder der man ikke blir inspirert i øyeblikket. Da blir erfaring ekstra viktig, tanker man har tenkt før og innfall som har gitt gode resultat.

- Nå er det høysesong og bryllup nesten hver helg fremover. Det er kjempestas, men det blir mye jobbing. Jeg er takknemmelig for muligheten jeg har fått her. Jeg setter pris på det gode miljøet, og er blitt glad i Ørlandet og menneskene her, sier Mari Lauvheim.

PLUSS

Opprørte bilister sender veiklage til fylket

Ørland, Bjugn, Agdenes og Orkdal kommuner har stilt seg bak kravet om utbedringer på

Olav holdes i live av en maskin som står heime i stua

Etter tre kreftoperasjoner lever Olav Ingar Bakken (63) i Roan helt uten nyrer.

Portrettet:

- Skiltene med Fosen foto hang på veggen, selv om de ikke var